

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра фізіології хребетних і фармакології

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Факультету ветеринарної медицини
“ 04 ” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Лікарські рослини у ветеринарній медицині (термін підготовки 6 років)
Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
Освітня програма «Ветеринарна медицина»
Факультет ветеринарної медицини
Розробники:
Бойко Григорій Васильович, доцент, к.вет.н.
Іщенко Вадим Дмитрович, доцент, к.вет.н.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна "Лікарські рослини у ветеринарній медицині" має за мету висвітлити для студентів різноманіття дикорослих та культивованих представників флори України як лікарських препаратів природного походження.

Унікальність дисципліни полягає у впорядкуванні знань щодо лікарських рослин та їх застосування у ветеринарній медицині, правил збирання, сушіння, зберігання сировини, питань охорони природи та раціонального використання природних ресурсів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Магістр
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина»
Освітня програма	Ветеринарна медицина
Характеристика навчальної дисципліни	
	Повний термін
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4,0
Кількість змістових модулів	2
Форма контролю	Залік
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти	
	денна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	3 курс
Семестр	5
Лекційні заняття	15 год.
Лабораторні заняття	15 год.
Самостійна робота	90 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни - висвітлити можливість використання в практиці роботи лікаря ветеринарної медицини флористичних запасів України, ознайомити студентів з надбанням наукової і народної ветеринарної медицини по застосуванню лікарських засобів рослинного походження в лікуванні тварин, профілактиці окремих захворювань.

При цьому будуть викладені матеріали з технології збору, обробки, зберігання та переробки лікарської рослинної сировини, хімічного складу, фармакологічної дії, призначення, показань та протипоказань до застосування препаратів з неї.

Всі ці знання необхідні для кінцевої мети дисципліни в системі підготовки фахівця ветеринарної медицини – засвоєння основ фітофармакології (фітотерапії, фітопрофілактики, фітостимуляції і ін.). Тільки після засвоєння цього матеріалу лікар ветеринарної медицини зможе використовувати в своїй роботі неоціненні багатства рослинного світу для лікування тварин, профілактики захворювань, стимуляції фізіологічних функцій і продуктивності тварин.

Поряд з цим буде вивчатись рослинний світ, що спричинює негативний вплив на організм тварин та викликає отруєння. Це дасть змогу одержати знання з фітотоксикології і в практичній роботі планування профілактичних заходів, своєчасно діагностувати та надавати лікувальну допомогу тваринам.

Завдання.

Виходячи з кваліфікаційної характеристики лікаря ветеринарної медицини кожен студент мусить мати наступні знання з цієї дисципліни:

1. Загальні відомості про рослинний світ планети, республіки і його загальноприйняту класифікацію.
2. Точні знання про групи лікарських рослин за їх терапевтичною дією.
3. Правила збору лікарських рослин, технологію заготівлі, обробки, зберігання і переробки лікарської рослинної сировини.
4. Точні назви лікарських рослин окремих груп (латинська, українська, синоніми), хімічний склад сировини, фармакологічну дію, призначення, лікарські форми, дозування, показання і проти показання до застосування.
5. Класифікацію отруйних та шкідливих рослин.
6. Ареал (розповсюдження) отруйних та шкідливих рослин.
7. Вивчення природи, дії та визначення отруйних рослин.
8. Ідентифікація та механізми дії отруйних рослин.
9. Етіопатогенетичний вплив отруйних та шкідливих рослин на тварин.
10. Клінічні ознаки та перебіг отруєнь різними рослинами, методи діагностики, лікувальні та профілактичні заходи. Визначення отруйних хімічних складників рослин.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

СК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН 8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

ПРН 15. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.

ПРН 19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Компетенції Першого дня, відповідно з вимогами Європейського Союзу:

1. Розуміти методи наукових досліджень, внесок фундаментальних і прикладних досліджень у науку та реалізацію принципу 3Rs (Replacement, Reduction, Refinement - Заміна, Скорочення, Удосконалення)
2. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій
3. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН
4. Отримувати доступ до відповідних джерел інформування та Законодавства, що стосуються догляду за тваринами та забезпечення їх благополуччя, переміщення тварин, нотифікацій щодо догляду за тваринами та їх добробутом, переміщенням тварин, хвороб, що підлягають повідомленню, використання лікарських засобів, включаючи відповідальне використання антимікробних препаратів
5. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов

2. Програма та структура навчальної дисципліни:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекц.	Лаб. занят.	Сам. роб.
Змістовий модуль 1. Лікарські засоби рослинного походження та їх загальна характеристика.				
Тема 1. Дикоросла і культурна флора в ветеринарній медицині. Сутність і напрямки лік. дії. Фармакогнозія, фітотерапія. Історична довідка з розвитку фітотерапії і фармакогнозії. Біологічно активні (хімічні) складники лікарських і отруйних рослин і їх характеристика.	8	2		6
Тема 2. Лікарська рослинна сировина її заготівля. Контроль якості лікарської рослинної сировини. Охорона дикорослої лікарської флори.	8	2		6
Тема 3. Лікарські рослини і сировина рослинного походження. Морфологічна класифікація рослинної сировини. Надземні і підземні частини рослин, як лікарська сировина	8		2	6

Тема 4. Збір лікарських рослин і заготівля лікарської сировини. Планування заготівлі лікарської рослинної сировини. Консервація і зберігання лікарської рослинної сировини.	8		2	6
Тема 5. Дія рослинних засобів на систему дихання.	8	2		6
Тема 6. Визначення шкідників рослинної сировини та ступеню ураження ними сировини. Визначення вмісту вологості і золи рослинної сировини. Визначення ступеню її зіпсованості та вибракування рослинної сировини.	8		2	6
Тема 7. Дія рослинних засобів на систему травлення та печінку. Дія рослинних засобів на серцево-судинну і нервову системи	10	2		8
Модульний контроль (колоквіум).	2		2	
Разом за змістовим модулем 1	60	8	8	44
Змістовий модуль 2. Класифікація лікарських рослинних засобів за їх дією на організм і фармакотерапевтичне обґрунтування призначень рослинних ліків за розвитку різних патологій				
Тема 1. Дія рослинних засобів на сечостатеву систему.	10	2		8
Тема 2. Антигельмінтні та протипаразитарні засоби рослинного походження. Застосування рослинних лікарських засобів в хірургічній практиці, при хворобах обміну речовин, як дезодорантів.	10	2		8
Тема 3. Лікарські форми з рослинної сировини та технологія їх виготовлення.	12		2	10
Тема 4. Отруйні та шкідливі рослини. Характеристика основних отруєнь тварин рослинами. Принципи діагностики. Загальні лікувальні і профілактичні заходи при отруєннях	13	3		10
Тема 5. Вивчення рослинних засобів за вмістом основних хімічних сполук. Вивчення отруйних рослин за гербарними зразками.	13		3	10
Модульний контроль (колоквіум).	2		2	
Разом за змістовим модулем 2	60	7	7	46
Усього годин	120	15	15	90

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рослинний світ як складова частина арсеналу лікарських засобів у ветеринарній медицині	2
2	Лікарська рослинна сировина її заготівля. Контроль якості лікарської рослинної сировини.	2
3	Дія рослинних засобів на систему дихання, на серцево-судинну і нервову системи	2
4	Дія рослинних засобів на систему травлення і печінку	2
5	Дія рослинних засобів на сечостатеву систему	2
6	Антигельмінтні та протипаразитарні засоби рослинного походження. Застосування рослинних лікарських засобів в хірургічній практиці,	2

	при хворобах обміну речовин, як дезодорантів	
7	Загальні відомості про отруйні рослини	3
	Усього годин	15

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Лікарські рослини і сировина рослинного походження. Морфологічна класифікація рослинної сировини. Надземні і підземні частини рослин, як лікарська сировина	2
2.	Збір лікарських рослин і заготівля лікарської сировини. Планування заготівлі лікарської рослинної сировини.	2
3.	Консервація і зберігання лікарської рослинної сировини.	2
4.	Визначення шкідників рослинної сировини та ступеню ураження ними сировини. Визначення вмісту вологості і золи рослинної сировини. Визначення ступеню її зіпсованості та вибракування рослинної сировини. Модуль 1.	2
5.	Лікарські форми з рослинної сировини та технологія їх виготовлення.	2
6.	Вивчення рослинних засобів за вмістом основних хімічних сполук. Вивчення отруйних рослин за гербарними зразками.	1
7.	Отруйні та шкідливі рослини. Модуль 2	2
8.	Разом	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Самостійна робота 1.1 Тема. Техніка збирання окремих видів лікарської рослинної сировини. https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=138657	15
2.	Самостійна робота 1.2 Тема. Особиста гігієна при заготівлі лікарської рослинної сировини. https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=138658	15
3.	Самостійна робота 1.3 Тема. Готові лікарські форми з рослинної сировини, що випускаються фармацевтичною промисловістю. https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=138660	15
4.	Самостійна робота 2.1 Тема. Рослини, що застосовуються в разі хвороб органів різних систем організму. https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=138661	15
5.	Самостійна робота 2.2 Тема. Правила гербаризації лікарських рослин. https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=138662	15
6.	Самостійна робота 2.3 Тема. Рослини, що використовуються в разі розвитку гіпо- і авітамінозів. Рослини як джерело мінеральних речовин. https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=138663	15
	Разом	90

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові роботи;
- захист лабораторних робіт.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Лікарські засоби рослинного походження та їх загальна характеристика.		
Лікарські рослини і сировина рослинного походження. Морфологічна класифікація рослинної сировини. Надземні і підземні частини рослин, як лікарська сировина	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: визначення лікарської рослини та лікарської сировини; основні морфологічні групи сировини (корені, кора, листя, квіти, плоди, трава, насіння тощо); особливості надземних і підземних частин лікарських рослин як джерела біологічно активних речовин. Студент повинен вміти: класифікувати лікарську сировину за морфологічною ознакою; розпізнавати сировину за характерними морфологічними ознаками; визначати, яка частина рослини використовується у ветеринарних цілях.	10
Збір лікарських рослин і заготівля лікарської сировини. Планування заготівлі лікарської рослинної сировини.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: правила і терміни збирання	10

	лікарських рослин; фактори, що впливають на якість сировини (фаза вегетації, час доби, місце збирання тощо); етапи планування заготівлі рослинної сировини, нормативну базу. Студент повинен вміти: планувати збирання сировини залежно від сезонності та місцевості; здійснювати правильний збір лікарських рослин відповідно до виду сировини; дотримуватись екологічних та законодавчих вимог при заготівлі.	
Консервація і зберігання лікарської рослинної сировини.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: методи первинної обробки зібраної сировини (миття, подрібнення, сортування); види сушіння (природне, штучне, комбіноване) і правила їх застосування; умови та терміни зберігання висушеної сировини (вологість, температура, тара, місце зберігання). Студент повинен вміти: обирати оптимальний метод сушіння для різних видів сировини; організувати умови зберігання лікарської сировини; попереджати псування, самозігрівання і розвиток плісняви.	10
Визначення шкідників рослинної сировини та ступеню ураження ними сировини. Визначення вмісту вологості і золи рослинної сировини. Визначення ступеню її зіпсованості та вибракування рослинної сировини.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: основні види шкідників лікарської сировини (комахи, мікроорганізми); методи визначення вологості, зольності, сторонніх домішок; критерії вибракування сировини (запліснявілість, гниль, сторонні запахи). Студент повинен вміти: проводити візуальний контроль якості сировини; здійснювати лабораторне	10

	визначення вологості та золи; виявляти ступінь ураження і приймати рішення про придатність/вибракування сировини.	
Самостійна робота 1. Техніка збирання окремих видів лікарської рослинної сировини.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: основні правила збирання лікарської сировини залежно від органу рослини (листя, квіти, плоди, кора, коріння, трава); оптимальні фази вегетації для заготівлі різних видів рослин; особливості збирання дикорослих і культивованих лікарських рослин; чинники, що впливають на якість зібраної сировини (час доби, погодні умови, екологічна чистота місцевості); нормативи і стандарти до збору сировини (ДФУ, ДСТУ, фармакопейні вимоги). Студент повинен вміти: визначати вид і фазу розвитку лікарської рослини, оптимальну для збору; здійснювати збирання окремих видів сировини вручну або з використанням інструментів без пошкодження рослини; дотримуватись правил екологічного і раціонального збору (не знищуючи популяції рослин); складати зібрану сировину в належні ємності, що забезпечують провітрювання і захист від псування; фіксувати дату, місце та умови збору в польовому щоденнику або журналі.	10

Самостійна робота 2. Особиста гігієна при заготівлі лікарської рослинної сировини.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: основи гігієни праці при збиранні лікарських рослин; правила особистої гігієни під час контакту з потенційно біологічно активними речовинами; вимоги до захисного одягу, рукавичок, засобів миття рук і тіла; можливі загрози при порушенні гігієнічних норм (інфекційні, токсичні ризики). Студент повинен вміти: правильно організовувати свій робочий день під час збору сировини з дотриманням гігієнічних норм; використовувати індивідуальні засоби захисту; обробляти руки, інструменти та одяг згідно з санітарними вимогами; дотримуватися вимог санітарної безпеки в польових умовах.	10
Самостійна робота 3. Готові лікарські форми з рослинної сировини, що випускаються фармацевтичною промисловістю.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: основні види готових лікарських форм з рослинної сировини (настойки, екстракти, відвари, мазі тощо); принципи стандартизації та контролю якості готових форм; приклади найбільш вживаних фітопрепаратів у ветеринарній практиці. Студент повинен вміти: розпізнавати лікарські форми та їхній склад за маркуванням; давати характеристику фармакологічній дії готових препаратів; орієнтуватися в асортименті фітопрепаратів в аптеках або ветеринарних пунктах; підбирати готову форму відповідно до патології тварини.	10
Модульна контрольна робота 1.		30

Всього за модулем 1		100
----------------------------	--	------------

Модуль 2. Класифікація лікарських рослинних засобів за їх дією на організм і фармакотерапевтичне обґрунтування призначень рослинних ліків за розвитку різних патологій.		
Лікарські форми з рослинної сировини та технологія їх виготовлення.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: основні лікарські форми на основі рослинної сировини (настої, відвари, настоянки, порошки, мазі, збори тощо); принципи виготовлення різних лікарських форм; вимоги до якості готових форм згідно з фармакопеєю. Студент повинен вміти: виготовляти прості лікарські форми за стандартними методиками; дотримуватись технологічної послідовності процесів; здійснювати розрахунки компонентів і дотримуватись дозування.	20
Вивчення рослинних засобів за вмістом основних хімічних сполук. Вивчення отруйних рослин за гербарними зразками.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: групи хімічних речовин у рослинах (алкалоїди, глікозиди, ефірні олії, дубильні речовини тощо); значення цих речовин у фармакології; ознаки отруйних рослин і небезпеку їх використання. Студент повинен вміти: класифікувати рослини за вмістом основних хімічних груп; ідентифікувати отруйні рослини за гербарними зразками; аналізувати склад лікарських рослин і виявляти небезпечні компоненти.	10
Отруйні та шкідливі рослини.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: поширені види отруйних і шкідливих рослин на території України; токсичні речовини, що містяться в отруйних рослинах; механізми дії отруйних	10

	речовин на організм тварин; клінічні ознаки отруєнь, спричинених окремими рослинами. Студент повинен вміти: розпізнавати отруйні рослини в природних умовах і за гербарієм; надавати первинну інформацію про профілактику отруєнь у тварин; вести облік потенційно небезпечної рослинності на пасовищах і полях.	
Самостійна робота 1. Рослини, що застосовуються в разі хвороб органів різних систем організму.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: групи лікарських рослин за напрямами дії (серцево- судинні, жовчогінні, сечогінні, шлункові, відхаркувальні, протизапальні тощо); механізми дії активних речовин на окремі системи організму; приклад застосування фітозасобів у лікуванні хвороб травної, дихальної, сечовидільної, серцево- судинної систем. Студент повинен вміти: добирати рослини відповідно до нозології; готувати та застосовувати фітотерапевтичні засоби (відвари, настої, настоянки); оцінювати ефективність фітозасобів у комплексній терапії; надавати рекомендації щодо застосування рослин у ветеринарній практиці.	10
Самостійна робота 2. Правила гербаризації лікарських рослин.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: етапи збору, сушіння, пресування та зберігання рослин для гербарію; вимоги до оформлення гербарних аркушів; цінність гербаріїв у навчанні, ідентифікації та дослідженні лікарських рослин. Студент повинен вміти: правильно збирати рослини з	10

	урахуванням фаз вегетації; виготовляти та оформлювати гербарні зразки відповідно до методичних вимог; підписувати та каталогізувати гербарій; зберігати гербарії в належному стані.	
Самостійна робота 3. Рослини, що використовуються в разі розвитку гіпо- і авітамінозів. Рослини як джерело мінеральних речовин.	ПРН 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 15, 19 Студент повинен знати: основні вітаміновмісні рослини (кропива, шипшина, чорниця, обліпиха, хвощ, кульбаба тощо); симптоматику гіпо- та авітамінозів у тварин; мінеральний склад деяких лікарських рослин і його роль у підтриманні обміну речовин. Студент повинен вміти: розпізнавати дефіцитні стани у тварин; підбирати рослини, багаті на певні вітаміни або мінерали; готувати засоби з вітамінною та мінеральною дією; рекомендувати профілактичне застосування таких засобів у господарствах.	10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{залік}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання заліку
90-100	зараховано
74-89	
60-73	
0-59	не зараховано

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Роботи з виявленими ознаками плагіату не зараховуються.
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. Пропущені заняття відпрацьовуються згідно графіку кафедри. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=18>);
2. Відеолекції - https://www.youtube.com/playlist?list=PLMsDt055e7xmOgV1uTLAJEvQhweM3e_nv
3. Бойко Г.В., Іщенко В.Д. Лікарські рослини у ветеринарній медицині : навчальний посібник. К. : КОМПРИНТ, 2017. 472 с.
4. Палиця Ю.В., Іщенко В.Д., Бойко Г.В. Лікарські рослини : практикум. К. : КОМПРИНТ, 2017. 128 с.
5. Бойко Г.В., Іщенко В.Д. Методичні вказівки до лабораторних занять і самостійної роботи з дисципліни «Лікарські рослини у ветеринарній медицині» для студентів ОС «Магістр» спеціальності 211 – «Ветеринарна медицина» галузь знань 21 – «Ветеринарна медицина». К.: НУБіП України. 2025. 65 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Іщенко В.Д., Сандвар К., Бойко Г.В., Бойко Н.І., Скляр В.В., Іщенко Л.М., Слинько А.В., Гайдамак А.М., Голопура С.І. Комплекс заходів щодо зниження рівнів мікотоксинів у кормах та мінімізації їх впливу на організм птиці. Науково-практичні рекомендації; схвалено і рекомендовано до друку Науковою радою НДІ здоров'я тварин, протокол № 4 від 10 листопада 2022 р.). Київ, 2022. 14 с.
2. Кундан Сандвар, Слинько А.В., Іщенко Я.А., Бойко Г.В., Іщенко В.Д. Тези доповіді «Перспективи застосування аюрведичних фітокомплексів у птахівництві». Міжнародна наукова конференція, «Єдине здоров'я – 2022» м. Київ, Україна, 22-24 вересня 2022 року: матеріали конференції. Київ. 2022. С. 135-136.
3. Лікарські рослини у ветеринарній медицині [Текст] : підручник / В. В. Мойсієнко ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. - Житомир : Рута, 2020. - 167